

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/86/2021
Identifikačné číslo spisu: 7818203368
Dátum vydania rozhodnutia: 30.06.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:7818203368.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne X. W., bývajúcej v U., A. XX, zastúpenej JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom so sídlom v Lučenci, J. Kráľa 5/A, proti žalovanej BENCONT COLLECTION, a.s. so sídlom v Bratislave, Vajnorská 100/A, IČO: 47 967 692, o vydanie bezdôvodného obohatenia, vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 1Csp/241/2018, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 25. novembra 2020 sp. zn. 9Co/375/2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 25. novembra 2020 sp. zn. 9Co/375/2019 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Rožňava (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 4. júna 2019 č. k. 1Csp/241/2018-112 zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni 1. 540 € s bližšie určeným úrokom z omeškania a priznal žalobkyni náhradu trov konania.

1.1. Išlo o čiastku vymáhanú titulom bezdôvodného obohatenia z dôvodu neplatného postúpenia pohľadávky pôvodného veriteľa žalobkyne (Poštová banka, a.s.) postupne cez viacero subjektov na žalovaného. Podľa žaloby dňa 20. januára 2006 žalobkyňa uzatvorila s právnym predchodcom žalovanej Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX. Pohľadávku Poštová banka postúpila na spoločnosť PRO CIVITAS, s.r.o. (správne na BOSSNUT INVESTMENTS LIMITED, pozn.). Neskôr bola pohľadávka postúpená na spoločnosť BENCONT INVESTMENTS, s.r.o. a nakoniec na žalovanú. Podľa žalobkyne prvé postúpenie bolo neplatným právnym úkonom, nakoľko neboli splnené zákonné podmienky v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách na platné postúpenie pohľadávky z banky na tretí subjekt bez bankového oprávnenia. V súlade so zásadou nikto nemôže previesť viac práva než sám má boli potom neplatné aj ďalšie postúpenia. Keďže nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky ani žalovaná nebola oprávnená prijímať úhrady od žalobkyne. Preto plnenie, ktoré žalobkyňa ako spotrebiteľka poskytla žalovanej založili nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia. Žalovanej za obdobie od 17. februára 2016 do 19. septembra 2018 uhradila celkom 1.540,00 €, čo predstavovalo hodnotu bezdôvodného obohatenia.

1.2. Prvostupňový súd v podstatnom uviedol, že spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách (ďalej len „ZoB“) môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už (1) splatnými, a to za predpokladu predchádzajúcej (2) písomnej výzvy a po tom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Vzhľadom k tomu, že súd nedisponoval listinou, ktorou by žalovaná, alebo jej právni predchodcovia vyzvali žalobkyňu k úhrade dlžnej sumy po tom, čo bola žalobkyňa nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní, nedisponoval ani listinou podľa ktorej právny predchodca žalovanej mal úver vyhlásiť za predčasne splatný vyvodil z toho záver, že neboli splnené zákonom vyžadované podmienky na postúpenie pohľadávky a preto spoločnosť Poštová banka, a.s. nebola oprávnená postúpiť svoju pohľadávku z úveru vrátane úrokov z neho v celosti inému subjektu. Zmluva o postúpení pohľadávok bola preto neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Obč. zák. Vzhľadom na to v súlade so zásadou, že nikto nemôže na iného previesť viac práv. S ohľadom na túto skutočnosť súd dospel k záveru, že žalovaná nie je nositeľom práva, ktoré bolo predmetom postúpenia. Rovnako za daných okolností súd nemohol prihliadať na Dohodu o privátnej novácii z 1. februára 2016.

1.3. Žalobkyňa v konaní preukázala, že žalovaná sa na jej úkor bezdôvodne obohatila, keďže nie je nositeľkou práva, ktoré bolo predmetom postúpenia, a napriek tejto skutočnosti od nej v splátkach prijala sumu spolu vo výške 1.540,00 €. Na základe uvedeného dospel prvostupňový súd k záveru, že žaloba žalobkyne o vydanie bezdôvodného obohatenia je dôvodná, a preto jej v celom rozsahu vyhovel.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 25. novembra 2020 sp. zn. 9Co/375/2019 zmenil prvostupňový rozsudok tak, že žalobu zamietol a priznal žalovanej náhradu trov konania.

2.1. Po odcitovaní ustanovenia § 451 OZ uviedol, že peňažné plnenie žalobkyne či už voči pôvodnému veriteľovi alebo ktorémukoľvek z jeho právnych nástupcov, t. j. aj voči žalovanej nemá svoj pôvod v žiadnej zo zmlúv o postúpení pohľadávky, ale od počiatku ho má v platne uzavretej zmluve o spotrebiteľskom úvere, ktorá bola uzavretá medzi bankou ako dodávateľom a žalobkyňou ako spotrebiteľom. Peňažné plnenie žalobkyne voči žalovanej v podobe plnenia jej záväzkov z tejto zmluvy nemôže byť preto plnením bez právneho dôvodu. Posudzovaná zmluva o úvere nie je ani ex tunc (od počiatku) neplatným právnym úkonom a takýmto sa nestala ani následne. Plnenie záväzku na základe tejto zmluvy o úvere na strane jeho prijímateľa bezpochyby nie je ani prospechom získaným z nepoctivých zdrojov. Dané plnenie preto nemožno subsumovať pod ustanovenie § 451 OZ, keďže nespĺňalo ani jednu z jeho hypotéz, t. j. nemožno ho preto považovať za bezdôvodné obohatenie.

2.2. S poukazom na ustanovenie § 526 ods. 1 OZ odvolací súd ďalej uviedol, že z hľadiska povinnosti dlžníka plniť záväzky zo zmluvy s veriteľom postupníkovi otázka platnosti postúpenia pohľadávky na tretiu osobu je preto právne bezvýznamnou. Z uvedených dôvodov sa odvolací súd jej posudzovaním ani nezaoberal. Pokiaľ teda banka žalobkyne ako dlžníkovi oznámila postúpenie pohľadávky na v poradí prvého postupníka vzala na seba riziko, že žalobkyňa plnením tomuto postupníkovi sa zbaví svojho dlhu voči banke, a to aj v prípade neplatného postúpenia pohľadávky z banky na tohto postupníka. To isté platí aj v súvislosti s ďalšími postupníkmi.

2.3. Zo spisu ďalej odvolací súd zistil, že žalovaná sa od 9. augusta 2017 zlúčila s postupníkom PRO CIVITAS s.r.o. (výpis z obchodného registra založený na č. 1. 8 spisu) a teda žalovaná je jeho právnym nástupcom. To znamená, že žalovaná bola nielen postupníkom na základe zmluvy z 15. decembra 2014, ale aj právnym nástupcom veriteľa (postupníka) PRO CIVITAS s.r.o. Na posúdenie existencie povinnosti dlžníka plniť záväzky zo zmluvy o úvere žalovanej dosiaľ absentujúci dôkaz o splnení notifikačnej povinnosti ďalších postupcov (BENCONT INVESTMENTS, s.r.o., resp. žalovaný BENCONT COLLECTION, a.s.) o postúpení pohľadávky voči dlžníkovi vo vzťahu k zmluvám o postúpení z 15. decembra 2014 nebol preto právne relevantný, uviedol odvolací súd. Pokiaľ žalobkyňa v uvedenom období žalovanej zaplatila 1.540 €, zo strany žalovanej ako prijímateľa tohto plnenia nejde o získanie bezdôvodného obohatenia na úkor žalobkyne, keďže v zmysle dohody z 1. februára 2016 dlh žalobkyne voči obchodnej spoločnosti PRO CIVITAS s.r.o. bol bezpochyby vyšší (2.326,31 €). Preto odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol.

2.4. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 a § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, a to podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Navrhla, aby dovolací súd zrušil napadnuté odvolacie rozhodnutie a vec mu vrátil na ďalšie konanie alternatívne, aby zmenil napadnuté odvolacie rozhodnutie tak, že zaviazal žalovanú na zaplatenie žalovanej istiny spolu s príslušenstvom a prizná žalobkyňi náhradu trov konania. Dovolanie žalobkyňa odôvodnila tým, že odvolací súd sa odchýlil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu pri riešení otázky „platnosti resp. neplatnosti postúpenia pohľadávky podľa § 39 Občianskeho zákonníka v spojitosti s dodržaním podmienok pre postúpenie pohľadávky banky na tretiu osobu podľa § 92 ods. 8 prvá veta zákona o bankách č. 483/2001 Z.z.“. V tomto ohľade poukázala na dovolacie rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/147/2017, 1Obdo/92/2018, 7Cdo/26/2017 a 8Cdo/32/2017. Žalobkyňa v tejto súvislosti namietala právne závery odvolacieho súdu, ktorý tvrdil, že v danej veci nemohlo ísť o plnenie bez právneho dôvodu, keďže peňažné plnenie žalobkyne nemalo svoj pôvod v žiadnej zo zmlúv o postúpení pohľadávky, ale od počiatku ho má v platne uzavretej zmluve o spotrebiteľskom úvere. Uviedla, že ak nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky na žalovanú, potom táto nemala oprávnenie prijímať od žalobkyne akékoľvek peňažné plnenie. Všetky úhrady, ktoré žalovaná od žalobkyne prijala boli plneniami bez právneho dôvodu, preto na strane žalovanej išlo o bezdôvodné obohatenie.

4. Žalovaná sa vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobkyne stotožnila so závermi uvedenými v napadnutom odvolacom rozhodnutí. Navrhla dovolanie odmietnuť resp. zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 2 písm. b/ CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je prípustné i dôvodné; v dôsledku jeho účinku dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1, 2 a § 450 CSP).

6. Podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

6.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

6.2. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (nie skutkovú) hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej povahy, ktorú odvolací súd riešil a na jej riešení založil svoje rozhodnutie. Otázka relevantná podľa ustanovenia § 421 ods. 1 musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania.

7. Žalobkyňa v podanom dovolaní v podstatnom vytýkala odvolaciemu súdu (§ 124 ods. 1 CSP), že vôbec nezohľadnil podstatnú okolnosť, že postúpenie pohľadávky banky (až) na žalovanú bolo neplatné, v dôsledku ktorej skutočnosti všetky úhrady, ktoré potom žalovaná prijala od žalobkyne boli plneniami bez právneho dôvodu (bod 3).

8. Vo veci sp. zn. 1Cdo/147/2017 najvyšší súd posudzoval spotrebiteľský spor, v ktorom sa postupník (žalobca) domáhal od dlžníka zaplatenia žalovanej istiny s príslušenstvom. Nižšie súdy (prvostupňový a odvolací) žalobu zamietli (prvostupňový) resp. toto potvrdili (odvolací) keď dospeli k záveru, že vzhľadom na nedodržanie zákonných podmienok uvedených v § 92 ods. 8 ZoB bola zmluva o postúpení pohľadávky banky (postupcu) na postupníka (žalobcu) neplatná (§ 39 OZ), v dôsledku ktorej skutočnosti postupník (žalobca) nebol v spore aktívne vecne legitimovaný. Žalobca (postupník) podal dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, ktoré najvyšší súd zamietol. V podstatnom najvyšší súd

uviedol, že v prípade, ak neboli splnené podmienky podľa § 92 ods. 8 prvá veta ZoB pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, jedná sa o postúpenie v rozpore so zákonom (v tomto prípade so zákonom o bankách), kedy je postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 OZ vylúčené/zakázané. Išlo teda o neplatný právny úkon v zmysle § 39 OZ, pričom na absolútnu neplatnosť postúpenia, musí prihliadnuť súd aj bez námietky, z úradnej povinnosti. Ak teda dôjde k postúpeniu pohľadávky, ohľadom ktorej to zákon vylučuje, ide o cesiu neplatnú ex tunc a jej neplatnosť nie je možné zhojiť. Vyslovené právne i skutkové závery najvyšším súdom vychádzali z už predchádzajúceho rozhodnutia najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 7Cdo/26/2017. V podobných skutkových a právnych súvislostiach rozhodol najvyšší súd aj vo veci sp. zn. 1Obdo/92/2018. V podobných súvislostiach rozhodol aj Ústavný súd Slovenskej republiky vo veci sp. zn. II. ÚS 171/2020.

8.1. Vo veci sp. zn. 5Cdo/36/2020 dovolací súd konštatoval, že ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB umožňovalo banke právo postúpiť inej osobe len splatnú pohľadávku, resp. časť pohľadávky, ktorá je splatná, a v tomto prípade došlo k postúpeniu nesplatennej pohľadávky, išlo o postúpenie v rozpore s uvedeným ustanovením, a teda o absolútne neplatný právny úkon v zmysle ustanovenia § 39 OZ.

8.2. Nosné dôvody vyššie uvedených dovolacích rozhodnutí spočívajú vo vyslovení právneho názoru, že (i) pokiaľ zmluva o postúpení pohľadávky banky nespĺňa (aj) zákonné podmienky uvedené v § 92 ods. 8 ZoB potom je takáto zmluva ex tunc neplatná (§ 39 OZ); na neplatnosť postúpenia prihliada súd ex offo, (ii) neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky banky spôsobuje nemožnosť vymáhania dlžných súm postupníkom, a to pre nedostatok jeho aktívnej vecnej legitímácie. S vyslovenými právnymi názormi sa najvyšší súd stotožňuje a zároveň už na tomto mieste k nim dodáva, že ak v prípade neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky banky postupník nemôže vymáhať dlžné sumy od dlžníka (spotrebiteľa) potom zároveň platí, že ak by takýto postupník prijal plnenie dlžníka, prijal by ho od neho bez právneho dôvodu.

9. Odvolací súd v dovolaní napadnutom rozsudku vychádzal z názoru, že peňažné plnenie žalobkyne má svoj pôvod v platne uzavretej zmluve o spotrebiteľskom úvere a nie v zmluve o postúpení pohľadávky. Dané plnenie nemožno preto subsumovať pod ustanovenie § 451 OZ, keďže nespĺňa ani jednu z jeho hypotéz, t. j. nemožno ho preto považovať za bezdôvodné obohatenie. Ďalej uviedol, že z hľadiska povinnosti dlžníka plniť záväzky zo zmluvy s veriteľom postupníkovi otázka platnosti postúpenia pohľadávky na tretiu osobu je s poukazom na ustanovenie § 524 ods. 1 a § 526 ods. 1 OZ právne bezvýznamnou, preto odvolací súd jej posudzovaním sa nezaoberal (bod 13 až 16 odôvodnenia odvolacieho rozsudku). V okolnostiach posudzovanej veci, zvlášť pokiaľ sa jedná o spotrebiteľský spor, vyslovený právny názor odvolacieho súdu nie je správny.

10. Podľa § 451 ods. 1 a 2 OZ kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

10.1. Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

10.2. Podľa § 525 OZ postúpiť nemožno pohľadávku, ktorá zaniká najneskôr smrťou veriteľa alebo ktorej obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Postúpiť nemožno ani pohľadávku, pokiaľ nemôže byť postihnutá výkonom rozhodnutia (ods. 1). Nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom (ods. 2).

10.3. Podľa § 92 ods. 8 ZoB, v znení účinnom v čase postúpenia pohľadávky, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke ... môže banka ... svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta ... Pri postúpení pohľadávky je banka ... povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka ... môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou ... a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto

zákonom.

11. Nakoľko v danom spore sa jedná o spotrebiteľský spor, považuje najvyšší súd za dôležité zvýrazniť (aj) obsah ustanovení § 52 a nasl. OZ, keďže v takýchto sporoch je nevyhnutné posudzovať inštitút dojednaní i samotných právnych vzťahov oveľa prísnejšie a v záujme ochrany slabšej strany (spotrebiteľa), na čo odvolací súd svojim rozhodnutím nijako nereagoval.

12. Najvyšší súd v rozsudku z 15. decembra 2020 sp. zn. 5Cdo/36/2020 už uviedol, že „[v]o všeobecnosti platí, že postúpenie pohľadávky (cesia) spočíva v tom, že do existujúceho záväzku namiesto doterajšieho veriteľa vstúpi nový veriteľ, čiže dochádza k zmene v osobe veriteľa. Táto zmena sa nedotýka práv ani povinností dlžníka vyplývajúcich pre neho zo záväzku, a preto sa na platnosť zmluvy o postúpení nevyžaduje súhlas dlžníka. Zámerom právnej úpravy postúpenia pohľadávky je zabrániť tomu, aby postúpením pohľadávky došlo k zhoršeniu právneho postavenia dlžníka. Za týmto účelom sa mu zachovávajú všetky námietky proti postúpenej pohľadávke a rovnako aj možnosť namietat voči tejto pohľadávke svoje vzájomné pohľadávky. Následky postúpenia sa tak predovšetkým prejavujú v právnom postavení postupcu, ktorý stráca postúpenú pohľadávku so všetkým príslušenstvom i právami s ňou spojenými. Postupník sa na základe postúpenia pohľadávky stane veriteľom namiesto postupcu a pohľadávku nadobudne so všetkými právami, ktoré sú s ňou spojené. Keďže ide o významnú zmenu v osobe veriteľa, Občiansky zákonník ustanovuje pre postúpenie pohľadávky písomnú formu a zároveň ustanovuje, ktoré pohľadávky nie sú spôsobilým predmetom postúpenia“. V tomto duchu argumentoval aj odvolací súd (bod 16 odôvodnenia odvolacieho rozsudku). Najvyšší súd však v citovanom rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/36/2020 v závere tiež uviedol, že „[o]sobitné predpisy môžu upravovať postúpenie pohľadávok v špecifických prípadoch odlišne, resp. môžu upravovať osobitné podmienky, ktorých splnenie je na platné postúpenie potrebné.“

13. Právna argumentácia odvolacieho súdu, týkajúca sa postúpenia pohľadávky (cesie) a jej dopadu na dlžníka má generálne svoju vnútornú logiku (body 14 až 16 odôvodnenia odvolacieho rozsudku), avšak v prípade špecifickom (spotrebiteľský spor a osobitné podmienky uvedené v ZoB), o ktorý v danej veci ide, nebola podľa názoru najvyššieho súdu postačujúca odvolacím súdom prezentovaná právna argumentácia, a to aj cez prizmu uvedeného v bode 8 až 8.2. resp. 12 in fine. Z vyššie uvedenej rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu, ktorú možno považovať za ustálenú vyplýva, že v nich bol riešený spor medzi veriteľom (postupníkom) a dlžníkom, pričom v teraz posudzovanej veci išlo o spor v obrátenom garde - medzi dlžníkom a veriteľom (postupníkom) o vydanie bezdôvodného obohatenia. Význam vyššie analyzovaných dovolacích rozhodnutí pre danú vec však spočíva v tom, že vo všetkých uvedených prípadoch mala neplatnosť postúpenia pohľadávky pre rozpor s ustanovením § 92 ods. 8 ZoB dopad nielen na veriteľov [postupcu a postupníka (ktorú právnu úvahu nesprávne zdieľa aj odvolací súd - viď body 14 až 16 jeho dôvodov, pozn.)], ale tiež na dlžníka, ktorý bol úspešný v spore, keďže veriteľ (postupník) kvôli neplatnosti zmluvy a postúpení pohľadávky nemal aktívnu vecnú legitímáciu v spore. Inak povedané neplatnosť postúpenia pohľadávky sa navonok prejavila nielen medzi stranami zmluvy o postúpení, ale aj navonok, voči dlžníkovi.

14. Možno preto uzavrieť, že postúpenie pohľadávky banky inej osobe malo v okolnostiach danej veci väzbu nielen na spotrebiteľskú zmluvu (bod 11), ale aj na osobitné právne predpisy (§ 525 OZ v spojení s § 92 ods. 8 ZoB), v dôsledku ktorej skutočnosti sa zmenil aj obsah právneho vzťahu medzi veriteľom (postupníkom) a dlžníkom v porovnaní so vzťahom medzi veriteľom (postupcom - bankou) a dlžníkom. V takomto prípade sa prípadná neplatnosť postúpenia pohľadávky prejaví nielen medzi stranami zmluvy o postúpení, ale aj navonok, voči dlžníkovi (žalobkyni). Kým teda v iných prípadoch neplatnosti zmluvy o postúpení (napr. kvôli nedostatočnej identifikácii pohľadávky) sa účinky tejto neplatnosti prejavujú len medzi postupcom a postupníkom, no voči dlžníkovi je takéto postúpenie podľa § 526 ods. 2 OZ účinné, ak mu ho oznámi postupca, v prípadoch uvedených v § 525 OZ ani prípadné oznámenie postupcu v zmysle § 526 OZ nemá voči dlžníkovi žiadne účinky. Dlžník teda nie je povinný plniť postupníkovi bez toho, aby bola preukázaná platná zmluva o postúpení pohľadávky banky.

15. Vychádzajúc z vyššie uvedeného právneho názoru dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie je

prípustné a zároveň dôvodné, a teda je potrebné napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

16. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). O trovách dovolacieho konania preto rozhodne odvolací súd.

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.